

Nunyisme: un Barça transfranquista

El 5 de maig de 1978, un any després de les primeres eleccions lliures del postfranquisme, s'inaugurava l'era «nunyista» al Barça. A partir d'aquell moment, el club esdevé el feu d'un senyor que aprova en matemàtiques, però que suspèn urbanitat.

E. Marín i J. M. Tresserras

Quin és el contingut del barcelonisme? ¿Per què el nunyisme, com a variant borda de barcelonisme, no ha aconseguit mai una identificació plena amb la massa social barcelonista? No fem teories i fem una mica d'història. Fets coneguts que formen part de la memòria col·lectiva del barcelonisme:

14 de juny de 1925. Partit amistós entre el Barça i l'històric del futbol català Júpter en homenatge a l'Orfeó català. Quan la banda musical de l'Esquadra anglesa, convidada a participar als actes, interpreta els acords de la «Marcha Real» la xiulada del públic és unànime. Actitud que contrastà amb el silenci respectuós amb què és rebut l'himne britànic. Reacció de J. Milans-

del Bosch, governador civil de la dictadura de Primo de Rivera: clausurar per a sis mesos el funcionament de l'entitat.

Gener-febrer de 1939.

L'entrada de les tropes d'ocupació franquistes a Barcelona representa l'inici d'una fortíssima repressió política i cultural. Dins d'aquest projecte etnocida hi ha l'ordre de supressió del F. C. Barcelona. Posteriorment, aquesta ordre fou anul·lada, i es crea una comissió gestora integrada per falangistes de la qual formava part Manuel Bravo Montero, capità de la guàrdia civil i cap del «Rondín Antimarxista».

Temporada 1951-52. El Barça de Kubala, Cèsar, Ramallets, etc., guanya tot el que es pot guanyar. És la

JORDI MORELLA

IKONO

Núñez, al centre, dalt. Baix, Robert i Schuster.

JORDI MORELLA

temporada de «les cinc copes». Samitier, després de l'èxit del fitxatge de Kubala, aconsegueix fixar Di Stefano. La Delegación Nacional de Deportes estableix que el jugador argentí ha de prestar el seus serveis al Madrid i al Barça pel sistema de temporades alternatives. Davant d'aquesta proposta tan singular, el Barça se'n retira i Di Stefano s'integra en la plantilla del club madrilenista.

Final de la Copa 1967-68. Juguen el Real Madrid i el Barça a l'estadi Santiago Bernabeu. Anècdota referida per l'aleshores president del Barça, Narcís de Carreras: «Jo era en la llotja presidencial amb Franco i la seva dona, el ministre de la *Gobernación* i la seva dona, Samaranch i la seva dona, Bernabeu... La dona de Samaranch, que és barcelonista a diferència del marit, em va fer un petó de satisfacció. Però la senyora del ministre de *Gobernación*, que es deia Ramona, va dir a Santiago Bernabeu: 'Santiago, hemos perdido, ¡qué desgracia!' I el seu marit, el ministre, li va dir: 'Ramona, felicita al presidente del Barcelona'. I ella va fer: 'Ah, sí, sí, claro; le felicito porque Barcelona también es España, ¿no?'. Jo li vaig contestar: «Senyora, no fotem'».

La vinculació entre l'estat i la política durant el franquisme fou molt estreta. La major part dels clubs van estar dirigits per empresaris vinculats al Movimiento i als sindicats verticals. És aquest fet el que explica, per exemple, la fal·lera d'aquests personatges per batejar els estadis dels seus clubs amb el seu nom (Bernabeu, Casanova, Sánchez Pizjuán, etc.). És en aquest context en què el Barça consolida la seva simbologia com a club democràtic, catalanista i popular. I és a partir d'aquesta identificació que ha esdevingut patrimoni popular català.

I amb la democràcia arriba Núñez

El cinc de maig de 1978, un any després de les primeres eleccions lliures del postfranquisme, s'inaugurava una nova època en la història del F. C. Barcelona: l'època del «nunyisme».

El to irregular d'aquelles eleccions ja mostrà algunes de les característiques del que a hores d'ara ja podem caracteritzar com a nunyisme: una curiosa barreja d'elements tradicionals del barcelonisme, incorporats sobretot per Nicolau Casaus, tecnocràtic i autoritarisme transfranquista. Van ser unes eleccions en el més pur estil nord-americà. És a dir, mancades de continuïtat i debat clar, molts cops de taló i

molt de joc subterrani. L'episodi que millor transparenta el caràcter d'aquella campanya és la retirada del candidat Víctor Sagi. Pel que sembla, Sagi va ser amenaçat amb la publicació d'un dossier periodístic en què es posaven al descobert aspectes de la seva vida privada perfectament normals ara i aquí, però que podien perjudicar la seva vida familiar i professional.

I amb aquell procés electoral començà a prendre cos la paradoxa del barcelonisme a la transició: quan s'obren possibilitats reals d'aprofundir la catalanitat i el caràcter democràtic del club que millor havia representat aquests valors al llarg de la dictadura, la direcció del Barça assumeix les posicions més retardatàries d'un món tan conservador com el del futbol a l'Estat espanyol.

Núñez s'enfila a l'altar, però no li posen ciris

El primer any de mandat, la proverbial «mala sort» de Josep Lluís Núñez, popularitzada de manera particular per l'humorista Peric, encara no havia fet acte de presència. Un gol a les acaballes d'un partit a Basilea —maig del 1978—, marcat per Rexach —Charly, Charly— en el dia de la consagració europea de Carrasco, proporcionava la Recopa d'Europa. La rebuda multitudinària a l'equip va consagrar una consigna que havia de marcar tota la presidència Núñez fins avui: «Neeskens, sí; Núñez, no». Des d'aleshores fins al «Schuster, sí; Núñez, no», només cal anar renovant el nom del jugador co-rejat en primer terme i posar-hi el més carismàtic del moment, el millor, el bandejat, etc. El primer «gran èxit» de Núñez assenyalava, de fet, la primera gran crisi. Dos dies abans de produir-se, l'emperador havia contractat Simonsen i condemnat Neeskens a l'eixida.

Simonsen esdevingué *Simonet*, estimat dels seguidors. Però això no li esquivà de ser maltractat, com Krankl, Quini i d'altres. L'emperador, obsedit pel seu «Barça triomfant», no pot deturar la seva gloriosa política per menudalles personals. I així, Maradona i Schuster, potser els dos millors jugadors del món d'aquesta dècada, acabaran fracassant en un Barça forassenyat que no sap aprofitar-los sinó com a signe de prepotència econòmica i motiu gestador d'escàndols surrealistes.

En un popular i lamentable incident amb el jugador del Real Madrid, Juanito, Josep Lluís Núñez deixa veure alguns dels trets més significatius de la seva personalitat. Acusant Juanito de prenyar senyores per les cantonades, perd definitivament la més fàcil batalla de la dignitat contra el més feble i insignificant dels enemics. Un desastre com a president; però també com a persona. I això darrer, posat clarament al descobert, anirà prenent cos progressivament en la gestió del club i donant-li *coherència*. El Barça anirà apareixent com el feu personal d'un senyor que diu que aprova Matemàtiques, però que, com tothom sap, suspèn Urbanitat.

De les raons a les repercussions

La crisi del sector de la construcció dels últims setanta va operar una estricta selecció d'empresa. La possibilitat de reajustar plantilles a baix cost, tenir una bona relació amb els grans proveïdors, posseir el prestigi per obtenir fórmules favorables de finançament, eren objectius comuns de tot l'empresariat. Només els més hàbils se'n van sortir i encara belluguen.

El nunyisme s'ha caracteritzat per la seva vocació constructiva i la imaginació financera.

En l'era de les telecomunicacions,

JORDI MORELLA

Ricard Huguet, del Grup d'Oposició a Nunez.

quan a tot el món s'ha imposat la tendència a disposar d'instal·lacions esportives versàtils que busquen la comoditat i fugen del gegantisme i els seus problemes. Quan l'augment de la programació esportiva i de les transmissions en directe és general en les televisions d'arreu, com també la canalització de recursos publicitaris cap aquesta opció. En aquestes condicions, el senyor Núñez estimula un sector important de la parròquia blau-grana i procedeix a l'ampliació de l'estadi. L'obra serà originalment adjudicada i finançada amb un èxit tan espantat com la del Miniestadi, que han pagat els socis per poder-lo llogar quan ve per Barcelona en David Bowie. Que el Nou Camp només semblava realment ple —i gràcies— els dies que toca Real Madrid, i el Miniestadi no s'hagi ni mig omplert pràcticament mai, no sembla preocupar Josep Lluís Núñez. ¿Recursos dilapidats absurdament? ¡I ca! Això és fer créixer el patrimoni del club. Fins i tot, tenim el Banc del Barça, divisió de la Banca Mas Sardà, mo-

viment principal del procés decretat pel faraó de comercialitzar la imatge del club.

Un clàssic: l'economia com a paradoxa

Núñez, a manca d'altres glòries que legitimin la seva perpetuació en el càrrec, ha hagut d'apel·lar al component més vistós de la seva gestió: l'economia. Constituint-se calculadament en avançat peninsular de la conversió dels clubs en veritables empreses, ha anat alimentant entre el sector més conservador i inculte dels socis una certa fama de rei Mides de les finances. Tot el que vulguis —diuen—, però s'ha de reconèixer que, com a empresari... Amb colps d'efecte com el de la venda de Maradona, que fou presentada poc menys que com el negoci del segle, a canvi de prescindir d'una *nosa*. Amb unes auditories per exercici que no permeten, però, d'establir realment l'evolució de conjunt de l'economia del club des del 1978, ni les revaloracions estrictament comptables que s'han realitzat, però amb una bona orquestració de la premsa addicta, Núñez queda consagrat com el Keynes del ram de la pilota.

El Barça triomfant del nunyisme, d'aquesta manera, esdevé el número u indiscutible del planeta. Però en malbaratament de recursos. ¿Que tenim un camp?, doncs el fem més gran i amb un germà petit perquè es distregui. ¿Que no s'omple mai?, doncs el tornarem a ampliar. ¿Que poden jugar només dos estrangers?, doncs en comprem quatre. ¿Que dos són molt dolents?, doncs contracte per set anys. ¿Que la ciutat amb el projecte olímpic disposarà de més i millors grans instal·lacions que cap altra per a la pràctica d'esports com el bàsquet?, no hi fa res, nosaltres també farem un pavelló nou perquè el Palau ens ha quedat xic i no anirem pas a lloguer. ¿Que l'entrenador vol vuit jugadors?, en contractarem vint-i-cinc, per si de cas.

El dipòsit del prestigi del club ja no degota

Amb més de cent mil socis i una quantitat milionària de seguidors, el vot insòlit d'uns compromissaris presos del clímax voraginós del nunyisme ha permès la continuïtat d'un estil que sembla finalment tocat de mort.

La vida folletinesca del club protagonitzada per *cracks*, entrenadors i episodis de telenovel·la, ha tingut incursions sensorials com la de Tarradellas —sempre tan progre— demanant a Núñez que no dimités, un segrest del rei dels homenatges, l'any sabàtic

amb beca per en Schuster, la crisi paterno-filial Casaus-Maradona, llàgrimes a dojo, la contractació de Josep Maria Gené com a assessor personal d'imatge del faraó, espionatge amb cintes magnetofòniques per fer saltar en Quimet Rifé... la repera. La dimissió negra i mafiosa l'han posada els *morenos*, apallissant qui ha convingut, quan ha convingut, i un sector de premsa entusiasta del *quefe*, tot i que segons l'hoteler quasi candidat aliancista Gaspart, «tenint la televisió de la nostra part, em pixo en la premsa».

Trobar un nou estil, imprescindible per encarrillar el nou Barça.

¿És possible la recuperació simbòlica del Barça?

El relleu de J. L. Núñez i el seu equip al capdavant del Barça és absolutament imprescindible per a dur a terme una recuperació del patrimoni simbòlic barcelonista pacientment i sistemàticament malbaratat aquests darrers nou anys. Sense aquest relleu, no serà possible trobar un nou estil que connecti amb la tradició popular i catalanista pròpia del club.

Per tal de trobar aquest nou estil, caldria que el Barça s'atrevis a projectar-se sobre el conjunt dels Països Catalans de manera més decidida (el club necessita més Roberts) i resituar la rivalitat inevitable amb el Real Madrid en un terreny molt més favorable al Barça, tot donant molta més importància a la seva projecció internacional.

La recepta és, doncs, molt clara: democràcia i catalanisme amb tota la generositat possible. □

